

ส่วนที่ 1

สภาพทั่วไป

1.1 สภาพทั่วไป

จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 12,533.961 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,833,726 ไร่ มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 5 ของภาคเหนือ รองจากจังหวัดเชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน และเพชรบูรณ์ ระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน ประมาณ 602 กิโลเมตร ตามเส้นทางรถไฟ ประมาณ 625 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง อำเภอห้างฉัตร อำเภอเกาะคา อำเภอแม่ทะ อำเภอแม่เมาะ อำเภอเสริมงาม อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก อำเภอแจ้ห่ม อำเภองาว อำเภอวังเหนือ และอำเภอเมืองปาน

อาณาเขตติดต่อกับ 7 จังหวัด คือ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดแพร่ และสุโขทัย

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดตาก

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดลำพูน

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตราประจำจังหวัดลำปาง

คำขวัญของจังหวัดลำปาง

"ถ่านหินลือชา รถม้าลือลั่น เครื่องปั้นลือนาม

งามพระธาตุลือไกล ฝึกช้างใช้ลือโลก"

ถ่านหินลือชา

รถม้าลือลั่น

เครื่องปั้นลือนาม

งามพระธาตุลือไกล

ฝึกช้างใช้ลือโลก

ธงประจำจังหวัดลำปาง

ดอกไม้ประจำจังหวัด

ชื่อดอกไม้ ดอกธรรมรักษา

ต้นไม้ประจำจังหวัด

ชื่อพรรณไม้ กระเจา หรือ ชะจาว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Holoptelea integrifolia*

1.2 การท่องเที่ยว

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว		
ทางธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	วัฒนธรรมและหัตถกรรม
- อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน - ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย - เขื่อนกิ่วลม - อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท - อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล - น้ำตกวังแก้ว - อ่างเก็บน้ำวังเหือ - ภูเขาไฟ - สวนป่าทุ่งเกวียน	- วัดพระธาตุลำปางหลวง - ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ ประตูผา - วัดม่อนพระยาแช่ - วัดพระธาตุเสด็จ - วัดศรีรองเมือง - วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม - พระอารามหลวง - วัดพระเจดีย์ขาวหลัง - พระอารามหลวง - วัดพระธาตุจอมปิง - วัดศรีชุม - ศาลเจ้าพ่อประตูผา - วัดป่าฝาง - วัดอภัยโขชัยคีรี - ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง - วัดถ้ำพระสบาย - วัดถ้ำสุขเกษมสวรรค์ - วัดม่อนจำศีล - วัดพระธาตุดอยน้อย - วัดดอยพระฌาน - วัดพุทธบาทสุทธาวาส - วัดปงสนุกเหนือ - พระพุทธรูปโรคนันตรายชัยวัฒน์ จตุรทิศ	- ศูนย์ศิลปาชีพแม่ต้า - หมู่บ้านแกะสลัก (บ้านหลุก) - หมู่บ้านทอผ้าพื้นเมือง - หมู่บ้านกระดาศา - โรงงานอุตสาหกรรมเซรามิก - บ้านเสานัก - ศูนย์ศิลปาชีพทุ่งจี้

1.3 การศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดลำปางนับถือศาสนาพุทธ รองลงมา คือ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ตามลำดับ

ด้านพระพุทธศาสนา

1. การปกครองคณะสงฆ์

มหานิกาย เจ้าคณะจังหวัดลำปาง รองเจ้าคณะจังหวัดลำปาง 2 รูป เจ้าคณะอำเภอ 13 รูป รองเจ้าคณะอำเภอ 13 รูป เจ้าคณะตำบล 117 รูป รูป เจ้าอาวาส 780 รูป

ธรรมยุต เจ้าคณะจังหวัดลำปาง - แพร่ เจ้าคณะอำเภอ 6 รูป เจ้าคณะตำบล 6 รูป เจ้าอาวาส 39 รูป

พระอุปัชฌาย์ 80 รูป

2. ข้อมูลศาสนสถานจังหวัดลำปาง (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564)

ศาสนา	พระอารามหลวง (แห่ง)	วัดราษฎร์ (แห่ง)	วัดร้าง (แห่ง)
ศาสนาพุทธ	4	776	116

3. จำนวนวัด (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564)

ที่	อำเภอ	จำนวนวัด			หมายเหตุ
		มหานิกาย	ธรรมยุต	รวม	
1	เมืองลำปาง	189	7	196	
2	ห้างฉัตร	63	8	71	
3	แม่เมาะ	24	4	28	
4	เกาะคา	66	6	72	
5	แม่ทะ	71	3	74	
6	เสริมงาม	29	0	29	
7	สบปราบ	25	1	26	
8	เถิน	74	5	79	
9	แม่พริก	22	0	22	
10	แจ้ห่ม	37	1	38	
11	งาว	44	0	44	
12	วังเหนือ	55	3	58	
13	เมืองปาน	42	1	43	
รวม		741	39	780	

4. ข้อมูลพระภิกษุ-สามเณร (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564)

มหานิกาย

ที่	อำเภอ	จำนวนพระภิกษุ (รูป)	จำนวนสามเณร (รูป)	รวม (รูป)
1	เมืองลำปาง	557	237	794
2	เกาะคา	154	84	238
3	งาว	154	142	296
4	แจ้ห่ม	108	47	155
5	เถิน	192	18	210
6	แม่ทะ	188	184	372
7	แม่พริก	54	25	79
8	เมืองปาน	90	18	108
9	แม่เมะ	119	9	128
10	วังเหนือ	139	126	265
11	สบปราบ	73	11	84
12	เสริมงาม	67	56	123
13	ห้างฉัตร	119	126	245
รวม		2,014	1,083	3,097

ธรรมยุต

ที่	อำเภอ	จำนวนพระภิกษุ (รูป)	จำนวนสามเณร (รูป)	รวม (รูป)
1	เมืองลำปาง	31	2	33
2	เกาะคา	30	9	39
3	งาว	-	-	-
4	แจ้ห่ม	7	-	7
5	เถิน	18	2	20
6	แม่ทะ	9	3	12
7	แม่พริก	-	-	-
8	เมืองปาน	-	1	1
9	แม่เมะ	20	4	24
10	วังเหนือ	9	-	9
11	สบปราบ	5	1	6
12	เสริมงาม	-	-	-
13	ห้างฉัตร	15	8	23
รวม		144	30	174

5. ข้อมูลวัดที่มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564)

ลำดับที่	ชื่อวัด/สำนักสงฆ์	ที่ตั้ง	ประเภท โบราณสถาน	ประเภท โบราณวัตถุ	หมายเหตุ
1	วัดเคตึกเชียงม้น	เมืองลำปาง	วิหาร		
2	วัดแสงเมืองมา	เมืองลำปาง	วิหาร		
3	วัดประตูป่อง	เมืองลำปาง	วิหารทรงพื้นเมือง		
4	วัดสุชาดาราม	เมืองลำปาง	วิหาร, โบสถ์		รวมเป็นวัด พระแก้วดอน เต้าสุชาดาราม
5	วัดพระแก้วดอน- เต้าสุชาดาราม	เมืองลำปาง	ซากฐานเจดีย์ สี่เหลี่ยม เจดีย์ทรงกลมฐาน สี่เหลี่ยม วิหารหลังใหญ่ วิหารโถงแบบไทย ใหญ่	พระพุทธรูปนอน	รวมเป็นวัด พระแก้วดอน เต้าสุชาดาราม
6	วัดหัวข่วง	เมืองลำปาง	วิหารพื้นเมือง		
7	วัดปงสนุกใต้	เมืองลำปาง	เจดีย์ร้างและเนินดิน ปราสาทหรือมณฑป		
8	วัดศรีชุม	เมืองลำปาง	วิหารแบบพม่า โบสถ์ทรงมณฑป		
9	วัดกู่คำ (กู่ขาวร้าง)	เมืองลำปาง	ซากวัดโบราณ เจดีย์ทรงกลม		
10	วัดศรีรองเมือง	เมืองลำปาง	วิหารไม้แบบไทย ใหญ่		
11	วัดพระเจดีย์ขาว หลัง	เมืองลำปาง	เจดีย์แบบพม่า		
12	วัดพระธาตุเสด็จ	เมืองลำปาง	เจดีย์ทรงกลม, พระอุโบสถ วิหารเล็กและใหญ่		
13	วัดม่อนพญาแช่	เมืองลำปาง	เจดีย์		
14	วัดพระเจ้าทันใจ	เมืองลำปาง			
15	วัดม่อนสันฐาน	เมืองลำปาง			

ลำดับที่	ชื่อวัด/สำนักสงฆ์	ที่ตั้ง	ประเภท โบราณสถาน	ประเภท โบราณวัตถุ	หมายเหตุ
16	วัดพระธาตุหมื่น- ครั้น	เมืองลำปาง			
17	วัดท่าผา	เกาะคา	เจดีย์		
18	วัดพระธาตุลำปาง- หลวง	เกาะคา	องค์พระธาตุ, วิหาร หลวง, วิหารพระ พุทธ, พระอุโบสถ, หอพระพุทธรูป, วิหารพระศิลา, วิหารน้ำแต้ม, ชุ่ม ประตูและบันไดนาค วิหาร, หอไตรเก่า		
19	วัดเสลารัตนปัพพะ ดาราม (วัดไหล่ หิน)	เกาะคา	วิหารทรงพื้นเมือง พระธาตุ (เจดีย์) พระอุโบสถ ชุมประตูกำแพงแก้ว		
20	วัดผาแดงหลวง	แจ้ห่ม	พระธาตุ (เจดีย์)		
21	วัดอักโขชัยคีรี	แจ้ห่ม	เจดีย์, พระอุโบสถ วิหารพระศากยมุนี		
22	วัดนาคตหลวง	แม่ทะ	วิหาร		
23	วัดปงยางคก	ห้างฉัตร	วิหารสร้างด้วยไม้		
24	วัดปางม่วง	ห้างฉัตร	เจดีย์		
25	วัดสันทราย (ดอยน้อย)	ห้างฉัตร	เจดีย์		
26	วัดดอยป่าตาล	เถิน	วิหาร, เจดีย์		
27	วัดศรีหลวงแจ้ซ้อน	เมืองปาน			

5. บุคลากรเผยแผ่และหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา

1. จำนวนพระธรรมทูตปฏิบัติการ พระธรรมทูตฝ่ายบริหาร พระจริยานิเทศก์ พระวิปัสสนาจารย์ และพระบัณฑิตเผยแผ่ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564)

- พระธรรมทูตปฏิบัติการ	65	รูป
- พระธรรมทูตฝ่ายบริหาร	33	รูป
- พระจริยานิเทศก์	3	รูป
- พระบัณฑิตเผยแผ่	8	รูป
- พระวิปัสสนาจารย์	58	รูป

2. สถานศึกษา จำนวนโรงเรียนพระปริยัติธรรม สำนักศาสนศึกษา และครูพระสอนพระปริยัติธรรม (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564)

- โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	1	แห่ง
- โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา	9	แห่ง
จำนวนนักเรียนทั้งหมด	720	รูป/คน
- สำนักศาสนศึกษา แผนกธรรม	31	แห่ง
- สำนักศาสนศึกษา แผนกบาลี	8	แห่ง
- พระปริยัตินิเทศก์	9	รูป
- ครูพระสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม	43	รูป
- ครูพระสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	11	รูป

3. จำนวนหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา

- หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล	100	หน่วย
- สำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด	32	แห่ง

1.5 การวิเคราะห์สถานะและศักยภาพของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
- ผู้บริหารองค์กรมีวิสัยทัศน์และมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง - บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงาน และมีวิสัยทัศน์ - องค์กรมีความเป็นเอกเทศและความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เทคโนโลยีสารสนเทศ - มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน - นำแนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการสมัยใหม่มาปรับใช้ในเชิงปฏิบัติ - บุคลากรส่วนใหญ่สามารถใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารได้ดีในการปฏิบัติงาน	- อัตรากำลังไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน - ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน - งบประมาณการประชาสัมพันธ์หน่วยงานมีจำกัด - บุคลากรบางส่วนยังไม่ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ไม่มีวินัยในการปฏิบัติงาน
ปัจจัยภายนอก	
โอกาส	อุปสรรค
- มีวัดและพุทธศาสนสถานที่มีศิลปกรรมเก่าแก่โดดเด่น สวยงามและทรงคุณค่า - จังหวัดให้ความสำคัญต่อวัดและสนับสนุน ส่งเสริม ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา - มีองค์กรที่จัดกิจกรรมส่งเสริมเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างหลากหลาย - มีกฎหมายที่ให้การคุ้มครองพระพุทธศาสนา - มีวัดที่มีชื่อเสียงในหลาย ๆ ด้านเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว - มีบุคลากรภายนอกทางพระพุทธศาสนาที่มีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงและสนับสนุนกิจการของสำนักงานฯ - นโยบายการท่องเที่ยวเป็นอยู่ในกระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม - นโยบายรัฐบาลและมหาเถรสมาคมส่งเสริมการปฏิบัติงานและโครงการระดับชาติ - กระแสการเข้าวัด/ทำบุญ/ปฏิบัติธรรมอยู่ในความสนใจของพุทธศาสนิกชน - กระแสความตื่นตัวในการธำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น - กระแสมรดกโลกทำให้เกิดการตื่นตัวในการพัฒนาวัด	- สังคมวัตถุนิยมและความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้พฤติกรรมของคนเปลี่ยนแปลงไป - ประชาชนให้ความสำคัญด้านคุณธรรมจริยธรรมลดน้อยลง - ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจของทุกระดับ - หน่วยงานภาครัฐและเอกชนบุกรุกที่ดินวัด/วัดร้าง - งบประมาณในการอุดหนุนบูรณะพัฒนาวัดไม่เพียงพอต่อวัดที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม - วัด/วัดร้างขาดเอกสารสิทธิที่ดิน ทำให้ที่ดินถูกบุกรุก - พระภิกษุ-สามเณรบางวัดมีจำนวนน้อย - พระภิกษุมีความเหลื่อมล้ำทางวุฒิการศึกษา - การส่งเสริมพัฒนาเกี่ยวกับมรดกทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไม่ต่อเนื่อง - การทำกิจกรรมทางศาสนพิธีและการเผยแผ่ศาสนาได้รับผลกระทบจากโรคระบาด

ส่วนที่ 2

นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปางได้กำหนดทิศทางขององค์การ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบายของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ยุทธศาสตร์โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5” ยุทธศาสตร์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด 19 พ.ศ. 2564-2565 รวมทั้งการบูรณาการในมิติพื้นที่กับแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน แผนพัฒนาจังหวัดลำปาง และแผนพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ของปวงชนชาวไทยเกี่ยวกับด้านศาสนาไว้หลายมาตรา ดังนี้

มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

มาตรา 31 บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการนับถือศาสนาและย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามความหลักศาสนาของตน แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ หรือไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา 67 รัฐพึงอุปถัมภ์คุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น

ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

ยึดกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว

ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

วิสัยทัศน์ประเทศไทย : “สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบ วินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

๒. เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

๓. เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ

๔. เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๕. เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันท่วงที และมีการทำงานเชิงบูรณาการของภาคีการพัฒนา

๖. เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยการพัฒนาภาคและเมือง เพื่อรองรับการพัฒนาระดับฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานการผลิตและบริการใหม่

๗. เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีบทบาทนำและสร้างสรรค์ในด้านการค้า การบริการ และการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก

เป้าหมายรวม

1. คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย

2. ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง ประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 15

3. ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล

4. ทนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ โดยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ

5. มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย

6. มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ :

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

1. ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และจิตสาธารณะ

2. พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า อาทิ ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาทักษะทางสมองและทางสังคมที่เหมาะสม เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

3. ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีการจัดทรัพยากรร่วมกันให้มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสม ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต

4. ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย ปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายและภาษีในการควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ

5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพภาครัฐและปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพ

6. พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย อาทิ ผลักดันให้มีกฎหมายการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

7. ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง อาทิ กำหนดมาตรการดูแลครอบครัวที่เปราะบาง และส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นแหล่งบริการความรู้ทางวิชาการที่ทุกคนเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด 19 พ.ศ. 2564-2565

1) เป้าหมาย คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่

2) แนวทางการพัฒนา

2.1 การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth) โดยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเน้นคุณภาพ

2.2 การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors)

2.2.1 การปรับปรุงกฎหมายและส่งเสริมภาครัฐดิจิทัลให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ

3) การบรรลุค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

3.1 ส่งเสริมวัด ศาสนสถาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชุมชนและเอกลักษณ์สถานที่โดยนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้คุณค่าประวัติศาสตร์ร่วมกับชุมชน นำรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน

3.2 สนับสนุนส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริการคณะสงฆ์และประชาชน

นโยบายของรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยเน้นนโยบายหลัก 12 ด้าน และนโยบายเร่งด่วน 12 เรื่อง โดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดังนี้

1. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

1.1 สืบสาน รักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชาและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักสำคัญ

1.2 ต่อยอดการดำเนินการของหน่วยพระราชทานและประชาชนจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ

1.3 สร้างความตระหนักรู้ เผยแพร่ และปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน ตลอดจนพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์

2. การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ

ปลูกจิตสำนึก เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีความเป็นชาติไทย การมีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติความสามัคคีปรองดองและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างกันของประชาชน โดยสถาบันการศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังวินัยของคนในชาติหลักคิดที่ถูกต้อง สร้างค่านิยม “ประเทศไทยสำคัญที่สุด” การเคารพกฎหมายและกติกาสังคมปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ

3. การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

3.1 ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม กตัญญู ความซื่อสัตย์ การมีวินัย เคารพกฎหมายมีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ และเป็นพลเมืองที่ดี

3.2 ทำนุบำรุงศาสนาให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมสถาบันศาสนา ทุกศาสนาให้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักคำสอนที่ดีงาม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจ และพัฒนาสังคมให้มีความสามัคคี ปรองดอง และยั่งยืน และให้พุทธศาสนิกชนเข้าถึงแก่นแท้คำสอนของพระพุทธเจ้าและสามารถนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

4. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย

4.1 มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนควบคู่กับการพัฒนาครู

4.2 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย

4.3 ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

4.4 ส่งเสริมหลักคิดที่ถูกต้อง

5. การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ

5.1 พัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่

5.2 ปรับเปลี่ยนกระบวนการอนุมัติ อนุญาตของทางราชการที่มีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจและดำเนินชีวิตของประชาชนให้เป็นระบบดิจิทัล

5.3 พัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ในการบริหารราชการแผ่นดิน

5.4 เปิดเผยข้อมูลภาครัฐสู่สาธารณะ

5.5 ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ

5.6 พัฒนากลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการสาธารณะการตรวจสอบภาครัฐ

5.7 ปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการทำธุรกิจและการใช้ชีวิตประจำวัน

6. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม

6.1 แก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ

นโยบายเร่งด่วน 12 เรื่อง เฉพาะที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21
2. การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ
3. การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา 20 ปี

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนานี้ ประกอบด้วยพันธกิจ 6 ด้านตามพันธกิจคณะสงฆ์ คือ 1) ด้านการปกครอง 2) ด้านศาสนศึกษา 3) ด้านศึกษาสงเคราะห์ 4) ด้านเผยแผ่ 5) ด้านสาธารณูปการ 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มภาระงานพิเศษอีก 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก เป็นการดำเนินการภายใต้ค่านิยม (Core Value) ที่ว่า “อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา สู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน”

สำหรับแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนายังได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 4 ด้าน คือ (1) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา (2) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน (3) พัฒนาองค์กร แห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ และ (4) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย 10 กลยุทธ์ และ 14 ตัวชี้วัด

แผนยุทธศาสตร์ ระยะ 20 ปี แบ่งการดำเนินการเป็น 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นปีแห่งการเริ่มการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา โดยเริ่มจากการปรับปรุงกระบวนการการทำงานให้โปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล ได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2565-2569) เป็นการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรพระพุทธศาสนา ด้วยการบูรณาการกระบวนการทำงานทุกด้านของคณะสงฆ์

ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2570-2574) เป็นการเสริมความมั่นคงขององค์กรพระพุทธศาสนา ด้วยการเรียนรู้และพัฒนา ยกระดับสังคมให้มีคุณภาพ

ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2575-2579) มีเป้าหมาย คือ พระพุทธศาสนามีความมั่นคงอย่างยั่งยืน โดยมีประชาชนที่มี คุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรมนำชีวิต เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาตามพันธกิจคณะสงฆ์

1. ด้านการปกครอง มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- 1) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา ด้วยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรผ่านสื่อ การเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติ การบรรพชาอุปสมบท ถวายเป็นพระราชาคณะ การปฏิบัติธรรม เป็นต้น
- 2) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน โดยอาศัยความร่วมมือภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิด สัมฤทธิ์ผล การพัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล การพัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย การพัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย
- 3) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถของศาสนบุคคล เช่น พระสังฆาธิการ พระอุปัชฌาย์ พระจริยานุเทศก์ พระวินยาธิการ ตลอดถึงไวยาวัจกร และเสริมสร้างองค์ ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง
- 4) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการบริหารจัดการศาสนสมบัติอย่างมี ประสิทธิภาพ จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา

2.ด้านศาสนศึกษา มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- 1) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนา ผ่านการศึกษา พระปริยัติธรรม ธรรมศึกษา บาลีศึกษา เพิ่มศักยภาพทางปัญญาแก่ศาสนทายาท
- 2) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน โดยอาศัยความร่วมมือภาคีเครือข่ายตามหลัก ? บ ว ร? พัฒนาระบบธรรมาภิบาล ระบบสารสนเทศ พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย
- 3) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถของศาสนบุคคล เช่น ผู้บริหารศาสนศึกษา ครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลี พระปริยัติินุเทศก์ เสริมสร้างองค์ ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง
- 4) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุน กิจการพระพุทธศาสนาจากภาครัฐและเอกชน

3. ด้านศึกษาสงเคราะห์ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- 1) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนา ด้วยการสนับสนุน ทุนการศึกษา และทรัพยากรทางการศึกษา เพิ่มศักยภาพทางปัญญา โดยการขยายโอกาสทางการศึกษา พระพุทธศาสนาแก่ทุกหมู่เหล่า
- 2) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการ โดยอาศัยความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านการศึกษา ตามหลัก บ ว ร พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน ระบบสารสนเทศที่ทันสมัย พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรม

วิชาการให้ทันสมัย เช่น พัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาเชิงพุทธ หลักสูตรพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หลักสูตรพระอภิธรรมสำหรับคฤหัสถ์ เป็นต้น

3) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ครูสอนโรงเรียนการกุศล เป็นต้น เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง

4) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุน เช่น โครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาสงเคราะห์ เป็นต้น

4. ด้านการเผยแผ่ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง ด้วยการเผยแผ่เชิงรุก เช่น จัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่เชิงรุก การเพิ่มช่องทางการสื่อสารเชิงรุกสำหรับกิจการพระพุทธศาสนา พัฒนารูปแบบรายการเชิงพุทธผ่านสถานีวิทยุ โทรทัศน์ทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมกิจกรรมหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นต้น เพิ่มศักยภาพทางปัญญาของศาสนบุคคล เช่น พัฒนาพระนักเผยแผ่ ส่งเสริมชมรมทางพระพุทธศาสนาในองค์กรภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

2) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน ด้วยอาศัยความร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิ์ผล พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย เพิ่มขีดความสามารถของศาสนบุคคล คือ พระนักเผยแผ่ พระนักเทศน์ พระสอนศีลธรรม พระธรรมทูต พระวิปัสสนาจารย์

3) พัฒนางค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็งสำหรับสถานที่ปฏิบัติธรรม พระวิปัสสนาจารย์ พระนักเผยแผ่

4) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาจากภาครัฐและเอกชน เช่น โครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อการเผยแผ่

5. ด้านสาธารณูปการ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาในโครงการวัดเสริมสร้างความสุข

2) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน ด้วยอาศัยการร่วมมือกับภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิ์ผล พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย

3) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล เช่น เพิ่มศักยภาพของพระนวกกรรมเชิงพุทธ เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมให้เข้มแข็ง

4) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน

6. ด้านสาธารณสงเคราะห์ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังศรัทธาให้เข้มแข็ง ผ่านกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ผู้ได้รับความเดือดร้อน ไร้ที่พึ่ง

2) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน ด้วยการพัฒนากระบวนการภายในในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย เช่น หลักสูตรพระนักพัฒนา หลักสูตรสัมมาชีพ หลักสูตรสาธารณสุขสงเคราะห์เชิงพุทธ เป็นต้น

3) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถของศาสนบุคคล เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง

4) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน และการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

ด้านพัฒนาพุทธมณฑลเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา ด้วยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง ให้มีความรักและหวงแหนในพุทธมณฑล เพิ่มศักยภาพทางปัญญาแก่ศาสนบุคคล ด้วยการพัฒนาจิตเจริญปัญญา

2) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการทำงาน เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย

3) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา โดยการจัดทำแหล่งความรู้และสารสนเทศของพุทธมณฑล ศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก

4) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ

จะเห็นได้ว่า แนวทางการดำเนินการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ตามแผนยุทธศาสตร์นี้ จะใช้ 4 ยุทธศาสตร์เท่านั้นในการดำเนินการ คือ

- 1) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา
- 2) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน
- 3) พัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ
- 4) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

แต่รายละเอียดปลีกย่อยของแต่ละยุทธศาสตร์ หรือที่เรียกว่า กลยุทธ์ นั้น ขึ้นอยู่กับภาระงานของแต่ละฝ่ายว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องใด โดยยุทธศาสตร์ทั้ง 4 นั้นจะทำให้ได้ผลลัพธ์องค์กร 4 อย่าง คือ

- อัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ศึกษาพระปริยัติธรรม พระพุทธศาสนา
- อันดับความสันติสุขระดับประเทศ
- ศูนย์ข้อมูลด้านพระพุทธศาสนาของโลก
- มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

“หมู่บ้านรักษาศีล 5”

คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5” (ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี) ได้กำหนด

ปณิธาน (Ideal) : มีศีล มีสุข ปรองดอง สมานฉันท์ สามัคคี สันติสุข

วิสัยทัศน์ (Vision) : มีศีล มีธรรม นำสังคมสู่สันติสุข

พันธกิจ (Mission)

1. การส่งเสริมการรักษาศีล 5 ของหมู่บ้าน
2. การส่งเสริมวิถีวัฒนธรรมชาวพุทธ
3. การบูรณาการกิจการคณะสงฆ์และการพัฒนาเชิงพื้นที่

เป้าประสงค์

1. มีกลไกในการขับเคลื่อนโครงการในทุกระดับ
2. พัฒนาศักยภาพและชุมชนในการสนับสนุนการเผยแผ่หลักศีล 5 อย่างพอเพียง
3. จัดกิจกรรมการเผยแผ่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนา

คุณภาพชีวิต

4. มีเครือข่ายในการขับเคลื่อนการรักษาศีล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ

ยุทธศาสตร์ (Strategy)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกลไกในการขับเคลื่อนโครงการในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพและชุมชนในการสนับสนุนการเผยแผ่หลักศีล 5 อย่างพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเผยแผ่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่

หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการรักษาศีล 5

และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

วิสัยทัศน์ : องค์กรขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาสู่ความมั่นคง สังคมดำรงศีลธรรม นำสันติสุขอย่างยั่งยืน

- พันธกิจ :
1. เสริมสร้างให้สถาบันและกิจการทางพระพุทธศาสนามีความมั่นคงยั่งยืน
 2. สนับสนุนส่งเสริมและจัดการการศึกษาสงฆ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาให้มีความรู้คู่คุณธรรม
 3. จัดการศึกษาสงฆ์เพื่อผลิตและพัฒนาศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรมเผยแผ่ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญงอกงามและร่วมสร้างสังคมพุทธธรรมที่มีความเข้มแข็ง
 4. ดำเนินการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนาโลก
 5. พัฒนาการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติให้เป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาและสังคม

- ยุทธศาสตร์ :
1. พัฒนาระบบการศึกษาสงฆ์
 2. ปลุกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้แก่สังคม
 3. เพิ่มศักยภาพพุทธมณฑลในการเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก
 4. พัฒนาสู่องค์กรที่โดดเด่น

5. ส่งเสริมงานสาธารณสงเคราะห์
6. เพิ่มความคุ้มค่าให้แก่สาธารณูปการ

คุณธรรมจริยธรรมสำหรับข้าราชการ

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง เป็นสังคมหนึ่งที่ต้องการบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม สังคมใดที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งมีไม่เพียงพฤติกรรมยึดกรอบกฎหมายอย่างเดียว สังคมนั้นจะมีแต่ความสุข สงบ ร่มเย็น นอกจากนี้การใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมและการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลยังเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะสร้างศรัทธา สร้างแรงจูงใจ ให้เกิดความสมัคร สนิท สามัคคี ร่วมมือกันปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน ในการปฏิบัติงานและการบริหารงานทุกระดับ ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูง ประกอบด้วยหลักธรรม 4 ประการ คือ

1. หลักการครองตน
2. หลักการครองคน
3. หลักการครองงาน
4. หลักธรรมาภิบาล

หลักการครองตน

หลักธรรม : การเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี คือ ผู้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มี สัจจริยธรรม คือ คุณธรรมสำหรับคนดี และ กัลยาณมิตรธรรม คือ ผู้มีคุณธรรมของมิตรที่ดี

สัจจริยธรรม มี 7 ประการ คือ คุณธรรมของสัตบุรุษ หมายถึง คนดีมีศีลธรรม

1. ธัมมัญญตา รู้จักเหตุ ได้แก่ ปัญญารู้เหตุแห่งทางเจริญ และทางเสื่อม เป็นต้น
2. อตถัญญตา รู้จักผล ได้แก่ ปัญญารู้ผล ที่เป็นมาแต่เหตุ หรือปัจจัยให้เกิดผลต่างๆ

ตามที่เป็นจริง

3. อัตตัญญตา รู้จักตน คือ รู้ภูมิธรรม ภูมิปัญญา และฐานะของตน ตามที่เป็นจริง แล้ววางตน

ให้เหมาะสมแก่ฐานะ

4. มัตตัญญตา รู้จักประมาณตน ปฏิบัติตน วางตน ให้เหมาะสมแก่ฐานะ และรู้จักประมาณ

ในการบริโภคใช้สอยทรัพย์ที่มีอยู่ และตามมีตามได้

5. กาลัญญตา รู้จักกาล คือ รู้จักเวลา หรือโอกาสที่ควร และไม่ควรพูด หรือกระทำ การต่างๆ

6. ปริสสัญญตา รู้จักชุมชน ว่ามีอริยาศัยใจคอ ฐานะความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียม

ประเพณีของหมู่ชนต่างๆ เพื่อให้รู้จักวางตัวให้เหมาะสม

7. ปุคคัลลัญญตา รู้จักบุคคล ว่ามีอริยาศัยใจคอ มีภูมิธรรม ภูมิปัญญา และมีฐานะอย่างไร

เพื่อปฏิบัติตน หรือวางตน ให้เหมาะสมตามฐานะของเราและของเขา

กัลยาณมิตรธรรม มี 7 ประการ คือ คุณธรรมของมิตรที่ดี

1. เป็นผู้น่ารัก(ปิโย) คือ เป็นผู้ที่มีจิตใจก่อปรด้วยเมตตากรุณาพรหมวิหาร
2. เป็นผู้น่ารักพบ(ครุ) คือ เป็นผู้ที่สามารถเอาเป็นที่พึ่งอาศัย เป็นที่พึ่งทางใจ

3. เป็นผู้นำนับถือ น่าเจริญใจ(ภาวนีโย) ด้วยว่า เป็นผู้ได้ฝึกฝนอบรมตนมาดีแล้ว ควรแก่การยอมรับและยกย่องนับถือ เอาเป็นเยี่ยงอย่างได้

4. เป็นผู้รู้จักพูดจาโดยมีเหตุผลและหลักการ(วตฺตา) รู้จักชี้แจง แนะนำให้ผู้อื่นเข้าใจดี แจ่มแจ้ง เป็นที่ปรึกษาที่ดี

5. เป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำที่ล่วงเกิน วิพากษ์วิจารณ์ ชักถาม หรือขอปรึกษาหารือ ขอให้คำแนะนำต่าง ๆ ได้(วจนฺกขโม)

6. สามารถแถลงชี้แจงเรื่องที่ลึกซึ้ง หรือเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจอย่าง ถูกต้อง และตรง ประเด็นได้(คัมภีรญฺ จะ กะถํ กัตตา)

7. ไม่ชักนำในอธฺฐานะ(โน จัฏฐาเน นิโยชะเย) คือไม่ชักจูงไปในทางเสื่อม(อบายมุข) หรือไปในทางที่เหลวไหลไร้สาระ หรือที่เป็นโทษ เป็นความทุกข์ เดือดร้อน

หลักการครองคน

หลักธรรม : พรหมวิหารธรรม และ สังคหัตถุธรรม

พรหมวิหารธรรม มี 4 ประการ คือ ธรรมของพรหม หรือผู้เป็นใหญ่จะพึงปฏิบัติต่อผู้น้อย

1. เมตตา คือ ความรักปรารถนาที่จะให้ผู้น้อยอยู่ดีมีสุข
2. กรุณา คือ ความสงสาร ปรารถนาให้ผู้มีทุกข์ เดือดร้อน ให้พ้นทุกข์
3. มุทิตา คือ ความพลอยยินดี ที่ผู้อื่นได้ดี ไม่คิดอิจฉาริษยากัน
4. อุเบกขา คือ ความวางเฉย ไม่ยินดียินร้ายเมื่อผู้อื่นถึงซึ่งความวิบัติ โดยที่เราก็อะไรไม่ได้ ก็ต้องปล่อยวางใจของเราเองด้วยปัญญา ตามพระพุทธพจน์ว่า “สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม”

สังคหัตถุธรรม 4 ประการ คือ เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่น และสร้างความสมัคสมานสามัคคี ให้เกิดขึ้นระหว่างกันและกันด้วย หรือจะเรียกว่า “หลักธรรมมหาเสน่ห์”

1. ทาน รู้จักให้ปัน สิ่งของ ของตน แก่ผู้อื่นที่ควรให้ปัน
2. ปิยวาจา รู้จักเจรจาอ่อนหวาน คือ กล่าวแต่วาจาที่สุภาพอ่อนโยน
3. อตถจริยา รู้จักประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
4. สมานัตตตา เป็นผู้มีตนเสมอ คือ ไม่ถือตัวเย่อหยิ่ง จองหอง อวดดี

หลักการครองงาน

หลักธรรม : อริยสัจ 4 และ อิทธิบาทธรรม

อริยสัจ 4 มี 4 ประการ นำมาใช้ในการวางแผนแก้ไขปัญหาในการทำงาน

1. ทุกข์ คือ การกำหนดให้รู้จักสภาพปัญหาหรือการระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไข หมายถึง ความไม่สบายกายไม่สบายใจอันเนื่องมาจากสภาวะที่ทนได้ยาก ก็คือ เป็นสภาวะที่บีบคั้นจิตใจ ความขัดแย้ง การขาดความเที่ยงแท้ การพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ความไม่สมปรารถนา เมื่อเกิดทุกข์เราต้องไม่ประมาท และต้องพร้อมที่จะเผชิญกับความเป็นจริง

2. สมุทัย คือ การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและตั้งสมมุติฐาน สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ คือ สิ่งเริ่มต้นที่ทำให้เกิดทุกข์ ทุกข์ที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุที่แตกต่างกันออกไป แต่สาเหตุที่แท้จริงที่ก่อให้เกิดทุกข์ ก็คือ ตัณหาหรือความอยาก ความต้องการ มี 3 ประการ คือ

2.1 กามตัณหา หมายถึง ความอยากได้สิ่งที่ปรารถนาทุกอย่าง เช่น อยากได้ทรัพย์สินเงินทอง

2.2 ภวตัณหา หมายถึง ความอยากเป็นนั่นอยากเป็นนี่ เช่น อยากเป็นคนดัง

2.3 วิภวตัณหา หมายถึง ความไม่อยากเป็นนั่นเป็นนี่ เช่น ไม่อยากสอบตก

3. นิโรธ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการทดลองเพื่อพิสูจน์สมมุติฐานและเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการดับทุกข์อย่างมีจุดหมาย ต้องกำหนดจุดหมายที่ต้องการคืออะไร หมายถึง ความดับทุกข์หรือภาวะที่ทำให้ตนหลุดพ้นไป ทุกข์เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากตัณหาหรือความอยาก ถ้าคนเราลดตัณหาหรือความอยากได้มากเท่าไร ทุกข์ก็ย่อมน้อยลงไปด้วย แต่ถ้าเราดับได้โดยสิ้นเชิงชีวิตเราก็จะมีแต่ความสงบ

4. มรรค คือ การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผล เป็นการกำหนดวิธีการในรายละเอียดและปฏิบัติเพื่อกำจัดปัญหา หมายถึง ข้อปฏิบัติให้ถึงความทุกข์ ได้แก่ การเดินทางสายกลาง หรือ มรรคมรรค 8 มรรคประกอบ 8 ประการ ได้แก่

4.1 สัมมาทิฐิ หมายถึง ความเห็นชอบ คือการเห็นตามความจริงและรู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี

4.2 สัมมาสังกัปปะ หมายถึง ความดำริชอบ คือการไม่คิดลุ่มหลงให้เกิดสุขในอารมณ์ ไม่คิดอาฆาตพยาบาท ตลอดจนไม่เบียดเบียนผู้อื่น

4.3 สัมมาวาจา หมายถึง การเจรจาชอบ คือการพูดแต่ในสิ่งที่ดี ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดหยาบคาบ ไม่พูดไร้สาระ

4.4 สัมมากัมมันตะ หมายถึง การกระทำชอบ คือการกระทำในสิ่งที่ดี ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติดิฉินในกาม

4.5 สัมมาอาชีวะ หมายถึง การเลี้ยงชีพชอบ คือ การประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่คดโกงหลอกลวง ไม่กระทำในสิ่งที่เป็นผลร้ายต่อผู้อื่น

4.6 สัมมาวายามะ หมายถึง พยายามชอบ คือ พยายามที่จะป้องกัน ไม่ให้เกิดความชั่ว พยายามที่จะกำจัดความชั่วที่มีอยู่ให้หมดไป พยายามสร้างความดีที่ยังไม่เกิดให้เกิด และพยายามรักษาความดีที่มีให้คงอยู่ต่อไป

4.7 สัมมาสติ หมายถึง การระลึกชอบ คือ ระลึกรู้เสมอว่าสิ่งที่รู้สิ่งที่เห็นนั้นเป็นไปตามความเป็นจริง

4.8 สัมมาสมาธิ หมายถึง การตั้งจิตมั่นชอบ คือ การที่สามารถตั้งจิตใจให้จดจ่ออยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้นาน

อิทธิบาทธรรม มี 4 ประการ คือ ทางเดินที่นำไปสู่ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ (อิทธิ แปลว่า ใหญ่ บาท แปลว่า ทางเดิน) หมายถึง สิ่งซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงความสำเร็จที่ตนประสงค์

1. ฉันทะ ความรักงาน คือ จะต้องเป็นผู้รักงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ และทั้งจะต้องเอาใจใส่กระตือรือร้นในการเรียนรู้งาน และเพิ่มพูนวิชาความรู้ความสามารถในการทำกิจการงาน และมุ่งมั่นที่จะทำงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือกิจการงานอาชีพของตนให้สำเร็จเรียบร้อยอยู่เสมอ

2. **วิริยะ** ความเพียร คือ จะต้องเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร ประกอบด้วยความอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการประกอบกิจการงานในหน้าที่หรือในอาชีพของตน จึงจะถึงความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าได้

3. **จิตตะ** ความเป็นผู้มีใจจดจ่ออยู่กับกิจการงาน ผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็นผู้เอาใจใส่ต่อกิจการงานที่ทำ และมุ่งกระทำงานอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะสำเร็จ ไม่ทอดทิ้งหรือวางธุระเสียกลางคัน ไม่เป็นคนจับจด หรือทำงานแบบทำๆ หยุดๆ

หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้บริหารจะต้องคอยดูแลเอาใจใส่ “ติดตามผลงาน และหรือตรวจงาน” หน่วยงานต่างๆ ภายในองค์กรของตน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการ ให้กิจการงานทุกหน่วยดำเนินตามนโยบายและแผนงาน ให้ถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. **วิมังสา** ความเป็นผู้รู้จักพิจารณาเหตุ สืบเหตุผล ในการปฏิบัติงานของตนเอง และของผู้อื่นหรือของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาว่า ดำเนินไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้หรือไม่ ได้ผลสำเร็จ หรือมีความคืบหน้าไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงไร มีอุปสรรคหรือปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงานหรือวิธีการบริหารกิจการงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้อย่างไร ขั้นตอนนี้เป็น การนำข้อมูลจากที่ได้ติดตามประเมินผลงานหรือตรวจงานนั้นแหละมาวิเคราะห์วิจัย ให้ทราบเหตุผลของปัญหา หรืออุปสรรคข้อขัดข้องในการทำงาน แล้วพิจารณาแก้ไขปัญหานั้น และปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ให้ถึงความสำเร็จก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปได้

อนึ่ง อิทธิบาทธรรม ข้อ “วิมังสา” คือ ความเป็นผู้รู้จักพิจารณาเหตุสืบเหตุผลในการทำงาน ให้ได้ผลดีนี้ กล่าวโดยความหมายอย่างกว้าง จะเห็นมีข้อปฏิบัติที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ หรือในการประกอบสัมมาอาชีพะให้ได้ผลดีและมีความเจริญมั่นคงยิ่งกว่าข้ออื่นๆ อีก ที่ในวงวิชาการบริหาร ได้ศึกษาวิจัยเห็นผลดีมาแล้ว ได้แก่

ก) เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม (Initiatives) ด้วยความคิดสร้างสรรค์ (Creative) โครงการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์สุขแก่หมู่คณะ สังคม และประเทศชาติ และวิธีการทำงานใหม่ๆ ให้การปกครอง การบริหาร กิจการงานได้บังเกิดผลดี มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ข) มีความคิดพัฒนา (Development) คือ เป็นนักพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ล้าหลัง หรือข้อบกพร่องในการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ค) เป็นผู้มีสำนึกในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ (Sense of Responsibilities) สูง คือ มีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้ เพิ่มพูนศักยภาพ และสำนึกในการสร้างฐานะ ของตน และมีสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม คือต่อครอบครัว ต่อองค์กรและหมู่คณะที่ตน รับผิดชอบอยู่ และต่อสังคมประเทศชาติ ให้เจริญสันติสุข และมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบต่อสถาบันหลักทั้ง ๓ ของประเทศไทยเรา คือ สถาบันชาติ สถาบันพระพุทธศาสนา และสถาบัน พระมหากษัตริย์ เพราะสถาบันหลักทั้ง ๓ นี้ หากสถาบันใดคลอนแคลน ไม่นั่นคง ไม่ว่าจะเป็นเพราะถูกศัตรู ภายใน หรือศัตรูจากภายนอกกรุกราน ย่อมกระทบกระเทือนถึงสถาบันหลักอื่นๆ ของชาติไทยเรา ให้พลอย คลอนแคลนอ่อนแอไปด้วย

ผู้นำที่ดี จึงย่อมต้องสำเหนียกและจักต้องมีความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสถาบันหลักทั้ง ๓ นี้ อย่างจริงจัง และจะต้องรับช่วยกันดำเนินการ ให้ความคุ้มครอง ป้องกัน แก้ไข บำรุง รักษาอย่างเข้มแข็งจริงจังและต่อเนื่อง ให้เกิดความเจริญและความสันติสุขอย่างมั่นคงให้ได้

ง) มีความมั่นใจตนเอง (Self Confidence) สูง หมายถึง มีความมั่นใจโดยธรรม คือ มีความมั่นใจในความรู้ ความสามารถ สติปัญญาและวิสัยทัศน์ และทั้งคุณธรรม คือ ความเป็นผู้มีศีล มีธรรม อันตนได้ศึกษาอบรมมาดีแล้ว มิใช่มีความมั่นใจอย่างผิดๆ อย่างหลงตน และจักต้องรู้จักแสดงความมั่นใจในเวลาคิด พูด ทำ ให้เหมาะสมกับกาละ เทศะ บุคคล สถานที่ และประชุมชนด้วย

หลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล มี 6 ประการ คือ คุณธรรมของนักปกครองนักบริหารที่ดี (Good Governance)

1. หลักนิติธรรม คือ การปฏิบัติงานต้องยึดหลักระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ด้วยความเสมอภาคกัน ไม่เห็นแก่พวกพ้องญาติมิตร
2. หลักคุณธรรม คือ การปฏิบัติที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์ สุจริต
3. หลักความโปร่งใส คือ การปฏิบัติโดยเปิดเผย ชี้แจงได้ ตรวจสอบได้ ตั้งอยู่บนเหตุและผล มีคำตอบและไม่ปิดบัง
4. หลักการมีส่วนร่วม คือ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รับทราบ ข้อมูล ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผลประโยชน์
5. หลักความรับผิดชอบ คือ ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะผิดพลาดบกพร่องใด ๆ ไม่ปิดการะรับผิดชอบให้ผู้อื่น
6. หลักความคุ้มค่า คือ การทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักคุณค่าของทรัพยากร

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (กลุ่มล้านนา)

เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด : “พัฒนาพื้นที่บนพื้นฐานวัฒนธรรมสร้างสรรค์ เศรษฐกิจมูลค่าสูงอย่างทั่วถึง”

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด :

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาพรวมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5
2. ค่าสัมประสิทธิ์จีนี (GINI Coefficient) ลดลง 0.38
3. รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เพิ่มขึ้นเป็น 23,000 (บาท/เดือน)

ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด :

1. การพัฒนาเศรษฐกิจท่องเที่ยวและการค้าในพื้นที่
2. การพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูงด้วยการส่งออกสินค้าและบริการนอกพื้นที่
3. การพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรสร้างสรรค์
4. การพัฒนาเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมเพื่อลดฝุ่นควัน

แผนพัฒนาจังหวัดลำปาง พ.ศ. 2565

วิสัยทัศน์ (VISION) : ลำปางเมืองน่าอยู่ นครแห่งความสุข

พันธกิจ (MISSION) :

1. สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจภายในจังหวัดให้สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์
2. พัฒนาระดับขีดความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและตลาดโลก
3. ส่งเสริมและพัฒนาช่องทางจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการของวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชนทั้งภาคผลิตภาคบริการและพาณิชยกรรมทั้งภายในและภายนอกประเทศ
4. ส่งเสริมให้มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปคุณภาพสากลสร้างมูลค่าเพิ่มสอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ
5. กำหนดนโยบายจัดทำแผนงานเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างทางกายภาพบุคลากรและการบริหารจัดการในการพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดให้เป็นศูนย์กระจายสินค้าที่ได้มาตรฐาน
6. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมลำปางให้มีความเข้มแข็งมีภูมิคุ้มกันรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นและถิ่นกำเนิดตามวิถีลำปางโดยดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. เสริมสร้างพัฒนาขีดความสามารถในการรักษาชีวิตทรัพย์สินและความมั่นคงของคนในจังหวัด ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและชุมชนในการสร้างความเข้มแข็งมั่นคงตลอดจนการเฝ้าระวังและป้องกันภัยในชุมชน
8. สนับสนุนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีการดำเนินงานการบริหารจัดการในทุกระดับให้โปร่งใสและเป็นธรรมภายใต้หลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์รวม :

1. เพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้าการลงทุน และการเกษตรที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และแก้ไขปัญหาความยากจนด้วยการเสริมสร้างอาชีพสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนจังหวัดลำปาง
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดลำปางทุกกลุ่มทุกช่วงวัย ในด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
3. เพื่อเสริมสร้างจังหวัดลำปางให้เป็นสังคมที่มั่นคง ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ภายใต้กลไกการเชื่อมโยงประสานความสัมพันธ์ปรองดองที่มีประสิทธิภาพ
4. เพื่อสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์ สุวีถีการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนของประชาชนและคุณภาพที่ดีของสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : การพัฒนาสินค้าและบริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวครบวงจรบนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นและมีคุณภาพสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

กลยุทธ์ :

1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
2. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรทางการท่องเที่ยว
3. อนุรักษ์ พัฒนา พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน
5. การพัฒนาสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พัฒนากิจกรรมและมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
6. ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ

ตัวชี้วัด :

1. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ต่อปี
2. รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ต่อปี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์และแปรรูปเกษตร

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์การเกษตร เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ เกษตรอุตสาหกรรม และเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ มาตรฐานโดดเด่นของภาคเหนือและของประเทศ

กลยุทธ์ :

1. ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นโดยมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำ การปฏิรูปที่ดิน และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
2. พัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เครือข่ายผู้ผลิตและชุมชน ให้เข้มแข็ง มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งทุนและสามารถหาปัจจัยการผลิตในราคาที่เหมาะสม สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ มีความโดดเด่น ได้มาตรฐาน
3. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และเกษตรอุตสาหกรรม โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้ ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรม แปรรูปการผลิต ทางเกษตรให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
4. ส่งเสริมการตลาดและจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าที่ได้มาตรฐานรวมถึงประชาสัมพันธ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ของสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ตัวชี้วัด :

1. อัตราเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรของจังหวัด ร้อยละ 3 ต่อปี

2. ร้อยละของจำนวนแปลง/ฟาร์ม (พืชอาหาร ข้าว ปศุสัตว์ และประมง) และผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐาน เช่น GAP/Safety Level/เกษตรอินทรีย์/PGS/GMP เป็นต้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี
3. จำนวนชนิดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่มีความโดดเด่น ไม่น้อยกว่า 2 ชนิดสินค้า

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : สินค้าอัตลักษณ์อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชน จากฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : เป็นแหล่งผลิตสินค้าอัตลักษณ์อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชน บนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ จากทุนทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงการเป็นจุดเชื่อมโยงโลจิสติกส์ของภาคเหนือ ที่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ :

1. เสริมสร้างพัฒนาและเชื่อมโยง โครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภค ระบบการขนส่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ เพื่อปัจจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
2. พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในด้านการประกอบธุรกิจ ด้านการพัฒนา กระบวนการผลิตการบริหารจัดการ การตลาดและการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และการออกแบบ เพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด เพิ่มประสิทธิภาพในด้านการบริหารจัดการบนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์
4. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการ ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มและพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนบนฐานรากของความรู้สมัยใหม่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาดผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับแพร่หลายทั้งระดับในและต่างประเทศ

ตัวชี้วัด :

1. ร้อยละการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายสินค้าอัตลักษณ์อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สำคัญ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี
2. ร้อยละของผู้ประกอบที่ยื่นคำขอที่ผ่านการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ต่อปี
3. ร้อยละความพึงพอใจของผู้ประกอบการในพื้นที่ต่อการพัฒนาโลจิสติกส์ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ต่อปี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : สังคม คุณภาพชีวิต ความมั่นคง และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถเข้าถึงบริการ
 ขั้นพื้นฐานของภาครัฐ มีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน มีการบริหาร
 จัดการสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงบริหารจัดการ
 ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

กลยุทธ์ :

1. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกมิติ
2. บูรณาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ยาเสพติด และพัฒนาระบบการเฝ้าตรวจ
3. เสริมสร้างศักยภาพด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของทุกภาคส่วนให้มีความพร้อม
ในการบริหารจัดการสาธารณภัย
4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
5. อนุรักษ์ ปั่นฟู ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมการใช้พลังงาน
ทดแทน

ตัวชี้วัด :

1. ประชาชนเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 60
2. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและทักษะชีวิตให้มีความเข้มแข็ง
ร้อยละ 70
3. อัตราการเกิดคดีอาชญากรรม (ชีวิตและทรัพย์สิน) ลดลงร้อยละ 2
4. ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ประสบสาธารณภัยลดลง ร้อยละ 20 ต่อปี
5. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู จำนวนไม่น้อยกว่า 1,000 ไร่ ต่อปี
6. ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ลดลง 5,000 ตันต่อปี

แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง

วิสัยทัศน์ : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนงานพระพุทธศาสนา
 ให้มีความเจริญมั่นคง ประชาชนมีความสุขด้วยหลักพุทธธรรม

พันธกิจ :

1. ให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญมั่นคง
2. ส่งเสริม ดูแลรักษา ทำนุบำรุงวัด และจัดการวัดร้างหรือศาสนสมบัติกลางให้เป็นประโยชน์
ต่อพระพุทธศาสนาและสังคม
3. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ และการพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนาให้มีคุณภาพ
4. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว ภูมิปัญญา
และกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อมุ่งสู่สังคมแห่งความสุขด้วยพุทธธรรม
5. การพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมและบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพบุคลากร
เป็นมืออาชีพ

ยุทธศาสตร์ :

1. เสริมสร้างให้สถาบันและกิจการทางพระพุทธศาสนามีความมั่นคงยั่งยืน

2. ส่งเสริมสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา วัด และการจัดการวัดร้าง ศาสนสมบัติกลาง
3. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสงฆ์และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ
4. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว ภูมิปัญญา และกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อมุ่งสู่สังคมล้ำสมัย
5. พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการองค์กรและบุคลากรเป็นมืออาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ประชาชน และสถานประกอบการจำนวนมากได้รับผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นจำนวนมาก เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2563 ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปางแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน กรณีพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน 3 รายแรก และได้ดำเนินการเบื้องต้นโดยการประกาศปิดหมู่บ้านพร้อมเคาะประตูบ้านติดตามค้นหา กลุ่มเสี่ยงที่ใกล้ชิดและดำเนินการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคในพื้นที่ และเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2564 พบผู้ติดเชื้อ จำนวน 1 ราย ในระลอกใหม่ของจังหวัดลำปาง

คณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัดลำปาง เห็นชอบมาตรการเร่งด่วนในการป้องกัน วิกฤตการณ์ จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 (Coronavirus Disease 2019) ในพื้นที่จังหวัดลำปาง ตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 และ มาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจ และผู้ได้รับอนุญาตตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถือปฏิบัติและเพื่อให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนได้รับทราบและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ

ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระยะยาว เนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง ทำให้สูญเสียการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน ที่ประเทศจะสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว เนื่องจากจะต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากมาลงทุนกับการป้องกันและรักษาโรคโควิด-19 มีการนำเงินกู้จำนวนมหาศาลมาใช้ จนอาจขาดแคลนทรัพยากรในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งการหยุดชะงักของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่รุนแรงและยาวนานกว่าการระบาด 2 ครั้งแรก ย่อมส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต การจ้างงาน กระแสเงินสด ฐานะการเงิน และความสามารถในการจ่ายคืนหนี้ของครัวเรือนและธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ดังนั้นรัฐบาลควรต้องมีการวางแผนการใช้มาตรการควบคุมโรคเฉพาะพื้นที่อย่างรอบคอบ สอดคล้องกับสถานการณ์ และระดับศักยภาพของระบบสาธารณสุขและสื่อสารกับประชาชนอย่างโปร่งใส เพิ่มศักยภาพในการตรวจ สอบสวนโรค และรักษา และเร่งจัดหาวัคซีนที่มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มสัดส่วนของประชากรที่มีภูมิคุ้มกัน ออกมาตรการเยียวยาและช่วยเหลือที่เพียงพอและเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อลดผลกระทบและป้องกันไม่ให้เกิดผลเป็นถาวรทางเศรษฐกิจ เตรียมการเพื่อกระตุ้นและปรับโครงสร้างเศรษฐกิจหลังโควิด และรักษาความเชื่อมั่นและเสถียรภาพของระบบการเงิน

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 นั้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทำให้ทุกคนต่างต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ เพื่อความอยู่รอด ปลอดภัย พฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่คุ้นเคย หรือไม่ ค่อยได้ปฏิบัติ เราก็กู้กันจนกลายเป็นเรื่องปกติ และเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันกันไปแล้ว ซึ่งโรคโควิด-19 ที่แพร่ระบาดอยู่ในปัจจุบันเป็นเชื้อสายเดลตา ซึ่งระบาดได้ง่ายและรวดเร็ว โดยเมื่อติดเชื้อจะแพร่กระจายใช้เวลารักษานานกว่าเชื้อสายพันธุ์อื่น ๆ ที่ผ่านมา

นอกจากนี้มาตรการกักตัวเอง อยู่ในบ้าน และการเว้นระยะห่างทางสังคม ก็ทำให้โอกาสสัมผัสเชื้อโรคจากสถานการณ์ต่าง ๆ ลดลง รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ สุขภาพแย่ อย่างเช่น การดื่มเหล้า และสูบบุหรี่ลดลงด้วยในการดูแลป้องกันตนเองอย่างถูกต้อง เพื่อดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับโควิด-19 โดยเน้นหลักปฏิบัติง่าย ๆ แต่สำคัญเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย รับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ ออกกำลังกาย หรือมีกิจกรรมทางกายสม่ำเสมอ ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน คู่ขนานกับการสนับสนุนจากระบบหรือกลไกแวดล้อมที่เอื้อต่อการปรับตัวนี้ เริ่มตั้งแต่การล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้งนาน 20 วินาที ทั้งก่อนและหลังรับประทานอาหาร การล้างมือทุกชั่วโมง เมื่ออยู่ในบ้านหรือที่ทำงาน ไม่ใช้มือสัมผัสใบหน้า ดวงตา จมูก การสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง เมื่อออกนอกบ้าน การพกแอลกอฮอล์เจลสำหรับล้างมือ ไว้ใช้เมื่ออยู่นอกบ้าน การอาบน้ำ สระผมทันทีเมื่อกลับถึงบ้าน การใช้ทิชชูปิดปากเวลาไอ-จาม หรือจามใส่ข้อพับต้นแขนด้านใน แล้วล้างมือทันที การปิดฝาชักโครกทุกครั้งก่อนกดล้าง เพื่อป้องกันไม่ให้ไวรัสฟุ้งกระจาย และล้างมือทุกครั้งก่อนออกจากห้องน้ำ เวลาพูดคุยให้อยู่ห่างกัน รวมถึงการหลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่ที่มีผู้คนแออัด

สำหรับการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง การจัดกิจกรรม ได้พิจารณาตามแนวทางการจัดกิจกรรมของส่วนกลาง หรือกิจกรรมที่เห็นว่าเหมาะสม และวัดหรือสถานที่จัดกิจกรรม ต้องคำนึงถึงมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยให้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐบาล ประกาศของกระทรวงสาธารณสุข มาตรการป้องกันของทางจังหวัด หรือพื้นที่นั้นๆ และเกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด เช่น การตรวจคัดกรอง การสวมหน้ากากอนามัย การจัดให้มีแอลกอฮอล์ล้างมือ และการเว้นระยะห่างของพระภิกษุและผู้เข้าร่วมกิจกรรม การจำกัดจำนวนผู้ร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง ได้ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประสานงาน การบริการคณะสงฆ์และประชาชน ฯ

การประสานงานวัด

1. ประชาสัมพันธ์ และมีหนังสือประสานแจ้งวัด ดำเนินการตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID – 19)

2. รวบรวมข้อมูลและรายงานผลข้อมูลการแพร่ระบาดเชื้อไวรัส (COVID – 19) ถึงสถานการณ์จำนวนผู้ติดเชื้อ จำนวนผู้เสียชีวิต การจัดการศพในวัด จำนวนพระภิกษุสามเณรติดเชื้อโควิดที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล จำนวนพระภิกษุ สามเณรที่ถูกกักตัว วัดที่เป็นศูนย์พักคอย วัดที่ตั้งโรงพยาบาลสนาม

3. สำรวจพระภิกษุสามเณรที่ยังไม่ได้รับวัคซีนโควิด 19 และรับวัคซีนโควิด 19 แล้ว รวมทั้งการดูแลพระภิกษุสามเณรในการเข้ารับวัคซีนโควิด 19 ณ สถานที่แต่ละอำเภอกำหนด

งานการศึกษา

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของคณะสงฆ์ ซึ่งวัดที่มีความพร้อมได้ขอจัดตั้งโรงเรียนเปิดดำเนินการสอนในระดับมัธยมศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ควบคู่ไปกับวิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ มีสถานภาพเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 และจัดเป็นโรงเรียนในระบบเช่นเดียวกับรูปแบบโรงเรียนของรัฐและเอกชนทั่วไปซึ่งคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมได้ออกประกาศมหาเถรสมาคมว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่างๆ โรงเรียนควบคู่ไปกับสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ขอบเขตและความรับผิดชอบ

1. ประสานงานระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐและเอกชน หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา
2. สนับสนุนการจัดสรรงบประมาณต่างๆ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้แก่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
3. ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ในการจัดการเรียนการสอนและความพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)
4. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน
5. ติดตามความเคลื่อนไหวและกิจกรรม ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินงานและการบริหาร จัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

Strategy Map ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง

วิสัยทัศน์ : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนงานพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญมั่นคง ประชาชนมีความสุขด้วยหลักพุทธธรรม

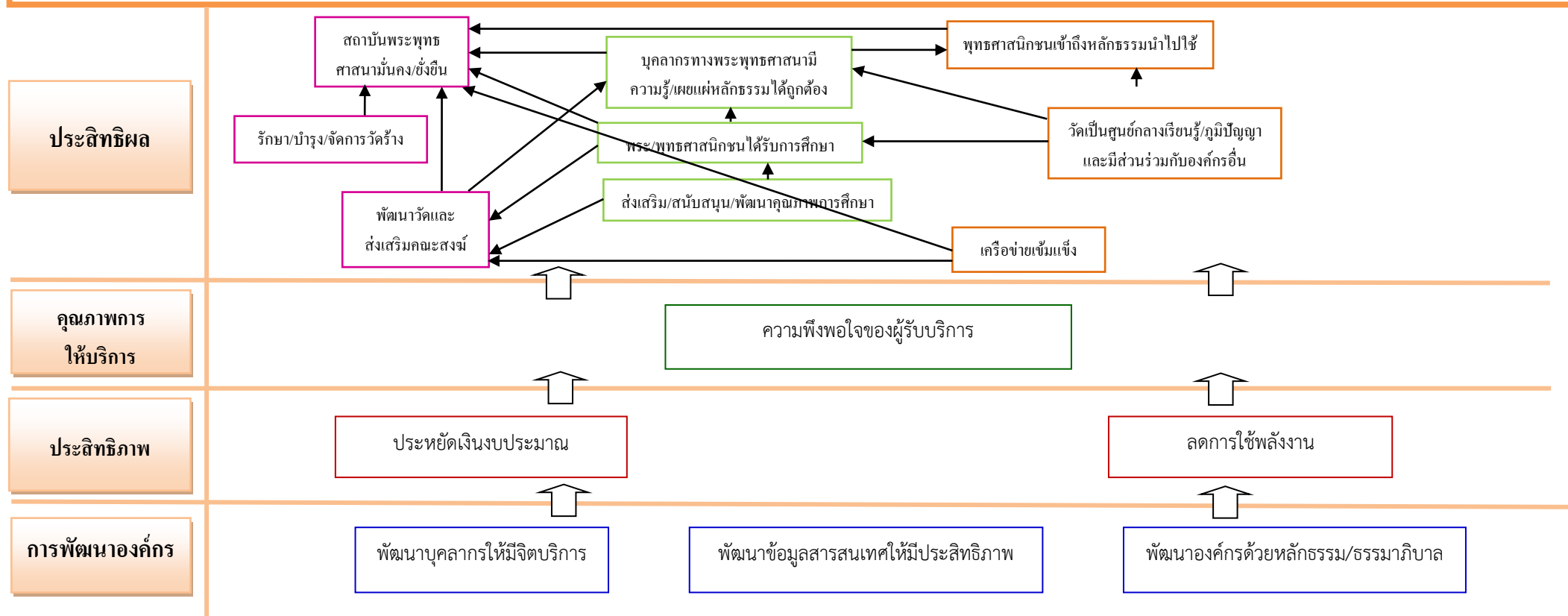
1. เสริมสร้างให้สถาบันและกิจการทางพระพุทธศาสนามีความเจริญมั่นคงยั่งยืน

2. ส่งเสริมสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา วัด และการจัดการวัดร้าง ศาสนสมบัติกลาง

3. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสงฆ์และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ

4. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว ภูมิปัญญาและกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อมุ่งสู่สังคมลำปางมีสุข

5. พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการองค์กรและบุคลากรเป็นมืออาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง

มิติ การประเมิน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ/ผู้เก็บข้อมูล
ความสำเร็จในการบรรลุ เป้าหมายตัวชี้วัดตาม ภารกิจหลักของกระทรวง/ หน่วยงาน หรืองานตาม หน้าที่ความรับผิดชอบ หลัก	ตัวชี้วัดที่ 1 ความสำเร็จของการจัดทำระบบฐานข้อมูลทางพระพุทธศาสนา		
	1.1 ร้อยละของการจัดทำระบบฐานข้อมูลทะเบียนพระสงฆ์	นำเข้าข้อมูลพระสงฆ์สำเร็จ ในระบบ 100 %	นางบุรณี ทิพย์ศ
	1.2 ร้อยละของการจัดทำระบบทะเบียนวัดในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชัน (Web Application)	ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลทะเบียน วัดให้เป็นปัจจุบันตามแนวทางของ หน่วยงานที่รับผิดชอบตัวชี้วัด	นางบุรณี ทิพย์ศ
	1.3 ร้อยละของการจัดทำระบบฐานข้อมูลทะเบียนสำนักปฏิบัติธรรม	ดำเนินการตามแนวทางของ หน่วยงานที่รับผิดชอบตัวชี้วัด	นางสาวชวัลลักษณ์ ทรงอารมณ์
	ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละของเรื่องร้องเรียนทางพระพุทธศาสนาที่ได้รับการจัดการ จนได้ข้อยุติ	ดำเนินการจัดการเรื่องร้องเรียนจน ได้ข้อยุติ 95 %	นายชัยวัฒน์ เคหะลุน
	ตัวชี้วัดที่ 3 ความสำเร็จของการพัฒนาระบบการรายงานทางการเงินของวัด 3.1 ร้อยละของวัดที่มีข้อมูลรายงานบัญชีรายรับ-รายจ่าย	780 วัด	น.ส.นันทกร พุกุล
	ตัวชี้วัดที่ 4 ความสำเร็จของการส่งเสริมและสร้างการรับรู้ของประชาชน ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติงานตามหลักธรรม	จัดเก็บข้อมูลแบบสอบถามได้ครบ 100%	นางบุรณี ทิพย์ศ

